

Отново за ритъма на Азбучната молитва

Екатерина Дикова

16.05.2022

Словното богатство на Учителното евангелие на Константин Преславски:
старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси КП-06-Н50/2

Предходни изследвания

1. Алексей Иванович Соболевски 1900:
12-сричен полит. стих, женска клаузула
2. Иван Франко 1914:
10-сричен трохеичен размер, свързан с фолклора
3. Кирил Христов (*превод*) 1922:
редува 10-срични и 11-срични римувани стихове
с цезура след 4 ср. от началото / преди 4 ср. от края,
без акростих

Предходни изследвания

4. Емануил Попдимитров (*превод*) 1933:
10-сричен стих без рими, без внимание върху цезурата
с азбучен акростих
5. Емил Георгиев 1938:
12-сричен размер с определена цезура
НО без да се следва „гръцката ритмична система“,
няма спазване на женска клаузула и
няма ямб
+ повдига въпроса за прозодичността

Предходни изследвания

6. Райко Нахтигал 1942–3:
12-сричен стих с цезура след 5 или 7 сричка по виз.
модел;
корекции на дължината на стихове и места на цезурата
възстановява акростиха

7. Куйо Куев 1974:
12-сричен стих
с цезура след 5, 7 или 6 сричка
с азбучен акростих
структурата „се родее“ с византийския 12-сричник

Предходни изследвания

8. Иван Богданов 1980:
12-сричен стих с цезура след 5 сричка, а отклоненията тълкува като изключения, „наложени по смислово-логически съображения“ или от преписвачите
9. Иван Добрев 1983:
анализира мястото на цезурите, за да демонстрира, че 12-сричния размер (с асиметрично редуване) на преславския стихотворен цикъл съществено се различава от 12-сричниците в българската народна песен (6+6)
+ анализира броя на ударенията на стих

Предходни изследвания

10. Красимир Станчев 1986 - обобщава:
12-сричен изосилабичен стих
с цезура 5+7 и по-рядко 7+5
(ритъм, възприет от виз. поезия като „средновековна модификация на античния ямбичен триметър, съобразена с изчезването на квантитетната разлика“)
+доказва, че пострения от 12 до 14 срички са напълно закономерни; но 11-сричните стихове в не са обяснени
11. Стоян Шишков (*превод*) 1997
10 сричен стих без рими и без внимание към цезурата,
с акростих

Анализ

- ✓ Брой срички и цезуриране

Прологъ о Х'в оум'ренъ съказанна стго евангелна • сътворенъ константинъмъ	Брой срички	Цезуриране
1 АЗЪ СЛОВОМЪ СММЪ // МОЛЮ СЯ БОУ ☩	12	1 7+5
2 БѢ ВЪ СЕѢ ТВАРН // Н ЗИЖДНТЕЛЮ ☩	12	2 7+5
3 ВЪНДНМЗИНМЪ / Н НЕВНДНМЗИНМЪ ☩	12	3 5+7
4 ГА ДХА / ПОСЪЛН ЖИВОУЩАГО [ЖИВАЩИНН] ☩	13 12?	4 5+8(+7?)
5 ДА ВЪДЪХНЕТЬ / ВЪ СРЪДЬЦЕ МН СЛОВО ☩	12	5 5+7
6 [Є]ѤЖЕ БОУДЕТЬ / НА ОУСПѢХЪ ВЪСѢМЪ ☩	12	6 5+7
7 ЖИВОУЩИНМЪ / ВЪ ЗАПОВѢДЬХЪ ТИ ☩	12	7 5+7
8 ЗѢЛО БО КЕСТЬ / СВѢТНАБННИКЪ ЖИЗНИ ☩	12	8 5+7
9 ЗАКОНЪ ТВОИ • / Н СВѢТЪ СЪЗАМЪ [+МН] Пс.118:105 ☩	11 12?	9 5+6 (+7?)
10 [Ј]НЖЕ НИЦЕТЬ / ЕВНГЕЛЬСКА СЛОВА ☩	12	10 5+7
11 Н ПРОСИТЬ [+ТА] / ДАРЪИ ТВОѢ ПРИНАТИ ☩	11 12?	11 6+5 (5+7?)
12 ЛЕТИТЬ БО НЗИНѢ • / Н СЛОВѢНСКО ПЛЕМА ☩	12	12 6+6/
[Ѣ. ЛѢТЪ НЗИНѢ / Н СЛОВѢНСКО ПЛЕМА]	12	5+7?
13 КЪ КРЫЩЕННЮ • / ОБРАТИША СЯ ВЪСН ☩	12	13 5+7
14 ЛЮДНІЕ ТВОИ • / НАРЕЩН СЯ ХОТАЩЕ ☩	12	14 5+7
15 МНОСТН ТВОѢѢ • / БЕ ПРОСАТЬ ЗѢЛО ☩	13 12?	15 6+7 (5+7?)
16 НЪ МЪНѢ НЗИНѢ • / ПРОСТРАНО СЛОВО ДАЖДЪ ☩	12	16 5+7
17 ОУЕ СМЕ • / Н ПРѢСТЪИИ ДШЕ ☩	12	17 5+7
18 ПРОСАЩОУОУМОУ • / ПОМОЩН ѿ ТЕБЕ ☩	12	18 5+7
19 РОУЦѢ БО СВОИ / ГОРѢ ВЪЗДѢЮ ПРИСНО ☩	12	19 5+7
20 СНОУ ПРИНАТИ • / Н МОУДРОСТЬ ОУ ТЕБЕ ☩	12	20 5+7
21 ТЫ БО ДАЮШИ • / ДОСТОИНОМЪ СНОУ ☩	12	21 5+7
22 УПОСТАСЬ ЖЕ • / ВЪСАКОУЮ ЦѢЛАНШН ☩	12	22 5+7
23 ФАРОША [-БИА] МА • / ЗЪЛОБИ НЗБАВИ [-ЛѢИА] ☩	11 12?	23 5+6 (6+6/5+7?)
24 ХЕРОВЬСКОУ МН • / МЪІСАБ Н ОУМЪ ДАЖДЪ ☩	12	24 5+7
25 [W]О УЪСТ [С]НАѢ • / ПРѢСТАѢ ТРОИЦЕ ☩	12	25 5+7
26 ПЕЧАЛЬ МОЮ / НА РАДОСТЬ ПРѢЛОЖИ ☩	12	26 5+7
27 ЦѢЛОМОУДРЬНО • / ДА НАУБНОУ ПЪСАТИ ☩	12	27 5+7
28 ЧЮДЕСА ТВОѢ • / ПРѢДНВѢНАѢ ЗѢЛО ☩	12	28 5+7
29 ШЕСТЬКРИЛАТЪ [-ЗИНХЪ] • / СНОУ [+ДА] ВЪСПРИНМЪ ☩	11 12?	29 5+6 (+7?)
30 ШЪСТВОУЮ НЗИНѢ • / ПО СЛѢДОУ ОУЧНТЕЛЮ ☩	12	30 5+7
31 НМЕНН ІЕЮ • / Н ДѢЛОУ ПОСЛѢДОУѢА ☩	12	31 5+7
32 [Ѣ]ІАВѢ СЪТВОРИЮ • / ЕВАНГЕЛЬСКО СЛОВО ☩	12	32 5+7
33 ХВАЛОУ ВЪЗДАѢА • / ТРИЦН ВЪ БЖЪТВѢ ☩	12	33 5+7
34 [ЕЖ]ЮЖЕ ПОІЕТЬ / ВЪСАКЪИ ВЪЗДРАСТЪ ☩	12	34 5+7
35 ЮНЪ Н СТАРЪ • / СВОИМЪ РАЗОУМОМЪ ☩	12	35 5+7
36 [ІА]ІАЗЫКЪ НОВЪ • / ХВАЛОУ ВЪЗДАѢА ПРИСНО ☩	12	36 5+7
37 ОЦОУ СНОУ / Н ПРѢСТОУОУМОУ ДХОУ ☩	13 12?	37 5+7
38 ІЕМОУЖЕ ЧЪСТЬ / Н ДРЪЖАВА Н СЛАВА ☩	12	38 5+7
39 ОТЬ ВЪ СЕѢ // ТВАРН Н ДЪИХАННА ☩	12	39 7+5
40 ВЪ ВЪ СЯ ВѢКЪИ • / Н НА ВѢКЪИ АМНИЪ ☩	12	40 5+7

ОБЩО	12x33	(5+7)x30
	11x4	(7+5)x3
	13x3	ДРУГИx5
	82.5%-12	75%-(5+7)
	10%-11	7.5%-(7+5)
	7.5%-13	= 82.5%(5+7/7+5)
		12.5%-ДРУГИ
	[100%-12]	[100%-(5+7/7+5)]

Γρηγόριος ο Θεολόγος, Στίχων ἢ ἀκροστιχίς τῶν πάντων στοιχείων ἐκάστου ιάμβου τέλος παραινέσεως ἔχοντος	Бр.срички	Цезуриране
1 ἀρχὴν ἀπάντων / καὶ τέλος ποιοῦ Θεόν.	12	1 5+7
2 βίου τὸ κέρδος, / ἐκβιοῦν καθ' ἡμέραν.	12	2 5+7
3 γίνωσκε πάντα / τῶν καλῶν τὰ δράματα.	12	3 5+7
4 δεινὸν πένεσθαι, / χειρὸν δ' εὐπορεῖν κακῶς.	12	4 5+7
5 εὐεργετῶν νόμιζε // μιμεῖσθαι Θεόν.	12	5 7+5
6 ζήτηι Θεοῦ σοι / χρηστότητα χρηστὸς ὢν.	12	6 5+7
7 ἢ σὰρξ κρατεῖσθω / καὶ δαμαζέσθω καλῶς.	12	7 5+7
8 θυμὸν χαλίνου, / μὴ φρενῶν ἔξω πέσης.	12	8 5+7
9 ἴστη μὲν ὄμμα, / γλῶσσα δὲ στάθμην ἔχοι.	12	9 5+7
10 κλείς ὡσὶ κείσθω, / μηδὲ πορνεοῦο γέλως.	12	10 5+7
11 λύχνος βίου σοι / παντὸς ἠγείσθω λόγος.	12	11 5+7
12 μή σοι τὸ εἶναι / τῷ δοκεῖν ὑπορρέοι.	12	12 5+7
13 νόει τὰ πάντα, / πρᾶσσε δ' ἅ πρᾶσσειν θέμις.	12	13 5+7
14 ξένον σεαυτὸν ἴσθι, // καὶ τίμα ξένους.	12	14 7+5
15 ὄτ' εὐπλοεῖς, / μάλιστα μέμνησο ζάλης.	12	15 4+8
16 πάντ' εὐχαρίστως / δεῖ δέχεσθαι τὰκ Θεοῦ.	13	16 5+8
17 ῥάβδος δικαίου / πλεῖον ἢ τιμὴ κακοῦ.	12	17 5+7
18 σοφῶν θύρας ἔκτριβε, // πλουσίων δὲ μή.	12	18 7+5
19 τὸ μικρὸν οὐ μικρόν, / ὅταν ἐκφέρῃ μέγα.	13	19 6+7
20 ὕβριν χαλίνου, / καὶ μέγας ἔση σοφός	12	20 5+7
21 φύλασσε σαυτὸν, / πτώμα δ' ἄλλου μὴ γέλα.	12	21 5+7
22 χάρις φθονεῖσθαι, / τὸ φθονεῖν δ' αἴσχος μέγα.	12	22 5+7
23 ψυχὴ θύοιτο / μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν θεῶ.	12	23 5+7
24 ὃ τίς φυλάξει ταῦτα // καὶ σωθήσεται.	12	24 7+5
ОБЩО	12x22 13x2 91.66%-12	19x(5+7) 4x(7+5) 1x(4+8) 79.2%(5+7) 16.7%(7+5) = 95.8%(5+7/7+5) 4.2%ДРУГИ

Анализ

- ✓ Брой срички и цезуриране
- ✓ Клаузули

Προλογὸς ὁ Χ' β' οὐμ'βρεν'β' σ'β'καζαν'η'η' σ'τ'γο εβαν'η'γελ'η'η'α· σ'β'τ'βορ'η'β' κοσταν'τη'η'β'μ'β'	Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Στίχων ἢ ἀκροστιχίς...
<p>1 Азъ словоꙋ снмъ // молю сѧ воу ❧</p> <p>2 Бѣ в[ѣ]сѣѧ тварѧ // н зѧждѧтѣлю ❧</p> <p>3 Внѧдѧнмъинмъ / н невѧдѧнмъинмъ ❧</p> <p>4 Га дѧх / посѣлѧ жѧнвоуѣааго ❧</p> <p>5 Да вѣдѣхнеть / вѣ срьдѣце мѧ слово ❧</p> <p>6 [Ѳ]Ѳже боудеть / на оуспѣхъ вѣсѣмъ ❧</p> <p>7 Жнвоуѣинмъ / вѣ заповѣдѣхъ тѧ ❧</p> <p>8 Зѣло бо кестъ / свѣтѧльнѧкѣ жѧзѧнѧ ❧</p> <p>9 Законъ твоѧ· / н свѣтъ стѣзамъ [+мѧ] ❧</p> <p>10 [Ј]Нже нцетъ / евѧгел'ска слова ❧</p> <p>11 Н проситъ [+тѧ] / даръѧ твоѧ прѧнѧтѧ ❧</p> <p>12 ѧ. лѣтъ нзинѣ / н словѣн'еско плѣма ❧</p> <p>13 Къ крѣщеннѧ· / обрѧтѧша сѧ вѣсѧ ❧</p> <p>14 Люднѧ твоѧ· / нарѣци сѧ хотѧще ❧</p> <p>15 Мнлостѧ твоѧѧ· / бѣ просѧтъ зѣло ❧</p> <p>16 Нъ мѣнѣ нзинѣ· / прострѧно слово даждѣ ❧</p> <p>17 Оуе снѧ· / н прѣстѣин дше ❧</p> <p>18 Просѧщоуоумоу· / помочи ѿ тебе ❧</p> <p>19 Роуцѣ бо свѧн / горѣ вѣздѣю прѧсно ❧</p> <p>20 Снлоу прѧнѧтѧ· / н моудростѣ оу тебе ❧</p> <p>21 Тѧ бо дакѧшн· / достонномъ снлоу ❧</p> <p>22 Упостѧсь же· / вѣсѧкоуѧ цѣлѧншн ❧</p> <p>23 Фараошѧ[-зѧѧ] ма· / зѣлобѧ нзбѧвѧ❧</p> <p>24 Херов'ескоу мѧ· / мѣслѣ н оумъ даждѣ ❧</p> <p>25 [W]Ѡ ѡвѣст[ѣ]нѧѧѧ· / прѣстѧѧ трѧнце ❧</p> <p>26 Пѣѧль мою / на радостѣ прѣложѧ ❧</p> <p>27 Цѣломоудрѣно· / да наѡбноу пѣсѧтѧ ❧</p> <p>28 Чюдеса твоѧ· / прѣднѣвѧнѧѧ зѣло ❧</p> <p>29 Шестъкрѧѧтѣ· / снлоу [+дѧ] вѣспрѧнмъ ❧</p> <p>30 Шѣствоуѧ нзинѣ· / по слѣдоу оуѡнтѣлю ❧</p> <p>31 Нменѧ ѧю· / н дѣлоу послѣдоуѧ ❧</p> <p>32 [Ѣ]Ѫвѣ сѣтворю· / евѧн'гел'еско слово ❧</p> <p>33 Хвалоу вѣздаѧѧ· / трѧнѧ вѣ бжѣтѣѣ ❧</p> <p>34 [ѲЖ]Юже покѣтъ / вѣсѧкѣн вѣздѧрѧстѣ ❧</p> <p>35 Юнъ н старѣ· / свѧнмъ разоумомъ ❧</p> <p>36 [Ѫ]Ѫзѣикѣ новѣ· / хвалоу вѣздаѧѧ прѧсно ❧</p> <p>37 Оцоу сноу / н прѣстоуоумооу дхоу ❧</p> <p>38 Ѳмоу же ѡвѣстѣ / н дрѣжаѧѧ н сѧѧѧ ❧</p> <p>39 Ѡтъ в[ѣ]сѣѧ // тварѧ н дѣѧхѧннѧ ❧</p> <p>40 Въ в[ѣ]сѧ вѣкѣѧ· / н на вѣкѣѧ ѧмнѧ ❧</p>	<p>1 ἀρχὴν πάντων / καὶ τέλος ποιῶ Θεόν.</p> <p>2 βίου τὸ κέρδος, / ἐκβιοῦν καθ' ἡμέραν.</p> <p>3 γίνωσκε πάντα / τῶν καλῶν τὰ δράματα.</p> <p>4 δεινὸν πένεσθαι, / χειρὸν δ' εὐπορεῖν κακῶς.</p> <p>5 εὐεργετῶν νόμιζε // μιμῆσθαι Θεόν.</p> <p>6 ζῆτει Θεοῦ σοί / χρηστότητα χρηστὸς ὢν.</p> <p>7 ἢ σὰρξ κρατεῖσθω / καὶ δαμαζέσθω καλῶς.</p> <p>8 θυμὸν χαλίνου, / μὴ φρενῶν ἔξω πέσης.</p> <p>9 ἴστη μὲν ὄμμα, / γλῶσσα δὲ στάθμην ἔχοι.</p> <p>10 κλείς ὡσὶ κείσθω, / μηδὲ πορνεῦοι γέλως.</p> <p>11 λύχνος βίου σοί / παντὸς ἠγείσθω λόγος.</p> <p>12 μή σοι τὸ εἶναι / τῷ δοκεῖν ὑπορρέοι.</p> <p>13 νόει τὰ πάντα, / πρᾶσσε δ' ἄ πρᾶσσειν θέμις.</p> <p>14 ξένον σεαυτὸν ἴσθι, // καὶ τίμα ξένους.</p> <p>15 ὄτ' εὐπλοεῖς, / μάλιστα μέμνησο ζάλης.</p> <p>16 πάντ' εὐχαρίστως / δεῖ δέχεσθαι τὰκ Θεοῦ.</p> <p>17 ράβδος δικαίου / πλεῖον ἢ τιμὴ κακοῦ.</p> <p>18 σοφῶν θύρας ἔκτριβε, // πλουσίων δὲ μή.</p> <p>19 τὸ μικρὸν οὐ μικρόν, / ὅταν ἐκφέρῃ μέγα.</p> <p>20 ὕβριν χαλίνου, / καὶ μέγας ἔση σοφός</p> <p>21 φύλασσε σαυτόν, / πτώμα δ' ἄλλου μὴ γέλα.</p> <p>22 χάρις φθονεῖσθαι, / τὸ φθονεῖν δ' αἰσχος μέγα.</p> <p>23 ψυχὴ θύοιτο / μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν θεῶ.</p> <p>24 ὃ τίς φυλάξει ταῦτα // καὶ σωθήσεται.</p>
<p>/...x x ' ~ — поне 18 т.е. поне 45%</p>	<p>/...x x ' ~ — 13 т.е. 54%</p>

Προλογὸς ο Χ'β οὐμ'βρενъ сѣказаннѣа стго еванъгелѣнѣа • сѣтворенъ константинъмъ	Γρηγόριος ο Θεολόγος, Στίχων ἢ ἀκροστιχίς...
<p>1 Азъ словомъ снмъ // молю сѧ боу ☩</p> <p>2 Бе в[б]сеѧ тваРН // н знжднтелю ☩</p> <p>3 Внднмзймъ / н невнднмзймъ ☩</p> <p>4 Га дХа / посѣлн жнвоущаго ☩</p> <p>5 Да вѣдѣхнеть / вѣ срдѣце мн слово ☩</p> <p>6 [Ѳ]Ѳже боудеть / на оупѣхъ вѣсѣмъ ☩</p> <p>7 Жнвоушннмъ / вѣ заповѣдѣхъ тн ☩</p> <p>8 Зѣло бо кестъ / свѣтнаѣннкъ жнзнн ☩</p> <p>9 Законъ твон• / н свѣтъ стѣзамъ [+мн] ☩</p> <p>10 [Ј]Нже нщеть / евангелѣска слова ☩</p> <p>11 Н проснтъ [+тѧ] / дарѣ твоѧ прнѣатн ☩</p> <p>12 ѧ. лѣтъ нзнѣ / н словѣнъско плема ☩</p> <p>13 Къ крѣщенню• / обратнша сѧ вѣсн ☩</p> <p>14 Люднѣ твоѧ• / нареши сѧ хотѣше ☩</p> <p>15 Мнлостн твоѧ• / бе просѧтъ зѣло ☩</p> <p>16 Нъ мѣнѣ нзнѣ• / пространо слово даждѣ ☩</p> <p>17 Оуе снѣ• / н прѣстѣн дше ☩</p> <p>18 Просѧщюуемоу• / помощн ѿ тебе ☩</p> <p>19 Роуцѣ бо свон / горѣ вѣздѣю прнсно ☩</p> <p>20 Снлоу прнѣатн• / н моудрость оу тебе ☩</p> <p>21 Тѣ бо дакшн• / достонномъ снлоу ☩</p> <p>22 Упостасъ же• / вѣсѧкоюу цѣлншн ☩</p> <p>23 Фараоша[-зѣа] мѧ• / зѣлобѣ нзбавн☩</p> <p>24 Херовъскоу мн• / мѣслѣ н оумъ даждѣ ☩</p> <p>25 [W]Ѳ вѣст[б]наѧ• / прѣстаѧ тронце ☩</p> <p>26 Пѣѧаль мою / на радостъ прѣложн ☩</p> <p>27 Цѣломоудрѣно• / да наѣноу пѣсѧтн ☩</p> <p>28 Чюдеса твоѧ• / прѣднвѣнѧѧ зѣло ☩</p> <p>29 Шестѣкрнѧѧтъ• / снлоу [+дѧ] вѣспрннмъ ☩</p> <p>30 Шѣствоую нзнѣ• / по слѣдоу оупнтелю ☩</p> <p>31 Нменн юю• / н дѣлоу послѣдоуѧ ☩</p> <p>32 [Ѣ]Ѳвѣ сѣтворю• / евангелѣска слова ☩</p> <p>33 Хвалоу вѣздаѧ• / трѣн вѣ бжѣтѣѢ ☩</p> <p>34 [ѲЖ]Юже покетъ / вѣсѧкѣн вѣздрѧстѣ ☩</p> <p>35 Юнъ н старѣ• / свонмъ разоумомъ ☩</p> <p>36 [Ѳ]Ѳзѣнкъ новъ• / хвалоу вѣздаѧ прнсно ☩</p> <p>37 Оцоу снѣ / н прѣстоуемоу дхоу ☩</p> <p>38 Ѳмоу же вѣстѣ / н дрѣжаѧ н слаѧ ☩</p> <p>39 Ѳтъ в[б]сеѧ // тѧРН н дѣѧаннѧ ☩</p> <p>40 Въ в[б]сѧ вѣкѣ• / н на вѣкѣ амннъ ☩</p>	<p>1 ἀρχὴν πάντων / καὶ τέλος ποιῶ Θεόν.</p> <p>2 βίου τὸ κέρδος, / ἐκβιοῦν καθ' ἡμέραν.</p> <p>3 γίνωσκε πάντα / τῶν καλῶν τὰ δράματα.</p> <p>4 δεινὸν πένεσθαι, / χειρὸν δ' εὐπορεῖν κακῶς.</p> <p>5 εὐεργετῶν νόμιζε // μιμεῖσθαι Θεόν.</p> <p>6 ζῆτει Θεοῦ σοι / χρηστότητα χρηστὸς ὢν.</p> <p>7 ἢ σὰρξ κρατεῖσθω / καὶ δαμαζέσθω καλῶς.</p> <p>8 θυμὸν χαλίνου, / μὴ φρενῶν ἔξω πέσης.</p> <p>9 ἴστη μὲν ὄμμα, / γλῶσσα δὲ στάθμην ἔχοι.</p> <p>10 κλείς ὡσὶ κείσθω, / μηδὲ πορνεῦοι γέλως.</p> <p>11 λύχνος βίου σοι / παντὸς ἠγείσθω λόγος.</p> <p>12 μή σοι τὸ εἶναι / τῷ δοκεῖν ὑπορρέοι.</p> <p>13 νόει τὰ πάντα, / πρᾶσσε δ' ἂ πρᾶσσειν θέμις.</p> <p>14 ξένον σεαυτὸν ἴσθι, // καὶ τίμα ξένους.</p> <p>15 ὅτ' εὐπλοεῖς, / μάλιστα μέμνησο ζᾶλης.</p> <p>16 πάντ' εὐχαρίστως / δεῖ δέχεσθαι τὰκ Θεοῦ.</p> <p>17 ῥάβδος δικαίου / πλεῖον ἢ τιμὴ κακοῦ.</p> <p>18 σοφῶν θύρας ἐκτριβε, // πλουσίων δὲ μή.</p> <p>19 τὸ μικρὸν οὐ μικρόν, / ὅταν ἐκφέρῃ μέγα.</p> <p>20 ὕβριν χαλίνου, / καὶ μέγας ἔση σοφός</p> <p>21 φύλασσε σαυτόν, / πτόμα δ' ἄλλου μὴ γέλα.</p> <p>22 χάρις φθονεῖσθαι, / τὸ φθονεῖν δ' αἰσχος μέγα.</p> <p>23 ψυχὴ θύοιτο / μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν θεῶ.</p> <p>24 ὦ τίς φυλάξει ταῦτα // καὶ σωθήσεται.</p>
<p>...x x ' ~ / — поне 17 т.е. 42,5%</p>	<p>...x x ' ~ / — 13 т.е. 54%</p>

Анализ

- ✓ Брой срички и цезуриране
- ✓ Клаузули
- ✓ Визуална прозодичност

Визуална прозодичност

➤ В синаксарни стихове (грц. XI : търн. превод XIV в.)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Ū – U – Ū | – U | – Ū – U –

Κροσσωτὰ χρυσᾶ Πιαμοῦν μελαμφόρος,
Τὰς ἀρετὰς ἄπεισιν ἦμφιεσμένη.

пoвaпнвшн злaтaа пιαμoγнъ yрγнoнoсиeмъ • 6-7,8-9,14-15
дoбpωдѣтѣлнн идѣ oукpacнвшн cа:~

Визуална прозодичност

➤ В синаксарни стихове (грц. XI : търн. превод XIV в.)

Ὁ χρηστὸς ἡμῖν Εὐτρόπιος τοὺς τρόπους,
Ἐφεῦρε Χριστὸν καὶ τέλους διὰ ξίφους.
Καὶ Κλεόνικος εὐκλεᾶ νίκην ἔχει,
Σταυρῶ κρεμασθεῖς, ὡς Χριστός μου πάλαι. (11 ср.)
Εἴρκτην τὸ σῶμα καὶ πρὸ τῆς εἴρκτῆς ἔχων,
Εἴρκτῶν λυτροῦται Βασιλίσκος ἐκ δύο.

Визуална прозодичност

➤ В синаксарни стихове (грц. XI : търн. превод XIV в.)

Х ^{с̂} ВАШ ^і ИМЪ ПРАВОМЪ БЛГЫН ПРАВЪ•	4-5, 10-11
ОБРѢТЕ ХА Н ^і МЕЧУНЖЖ КОНУНИЖ•	8-9
И КЛЕ ^о НИКЪ <u>БЛГОСЛАВНЖЖ</u> ПОВѢДЖ НМА ^т •	2-3, 8-9
НА КРТѢ ПОВѢШЕНЪ ІАКО ЖЕ ХС МОН ДРЕВЛЕ•	12-13
ТЪМНИЦА ТѢЛѠ Н ^і ПРѢЖЕ ТЪМНИЦА Н ^і МѢЖ•	
ТЪМНИЦА Н ^і ЗБАВН СѦ ВАСНАНСКЪ ОБОНХЪ•	12-13

Визуална прозодичност

- В Прологъ о Хѣ оумѣренъ

1. **А**зъ словомъ снмъ // молю са боу ☩
2. **Б**е в[ь]сеѧ тварн // н знжднтелю ☩ 4-5
3. **В**нднмъинмъ / н невнднмъинмъ ☩ 3-4, 10-11
4. **Г**а дха / посъли жнвоуцаго ☩
5. **Д**а въздъхнеть / въз сръдъце ми слово ☩
6. [Є]Ѥже боудеть / на оуспѣхъ всѣмъ ☩
7. **Ж**нвоуцннмъ / въз заповѣдъхъ ти ☩ 3-4
8. **З**ѣло бо есть / свѣтнльннкъ жнзни ☩
9. **З**аконъ твои• / н свѣтъ стѣзамъ [+ми] ☩
10. [J]Нже нщеть / евнгельска слова ☩
11. **Н** проситъ [+та] / даръи твоѧ прнѧти ☩ 78-9, ?10-11
12. [ѧ. лѣтъ нзинѣ / н словѣньско плема]
13. **К**ъ крщению• / обратнша са всн ☩ 4-5
14. **Л**юднѣ твои• / нареци са хоташе ☩ 2-3, 4-5
15. **М**нлостн твоѧ• / бе просать зѣло ☩
16. **Н**ъ мънѣ нзинѣ• / пространо слово даждь ☩
17. **О**уе снѣ• / н прѣстъин дше ☩ 8-9
18. **П**росациоуоумоу• / помощн ѿ тебе ☩ 3-4
19. **Р**оуцѣ бо свон / горѣ въздѣю прнсно ☩ 4-5, 9-10
20. **С**нлоу прнѧти• / н моудрость оу тебе ☩ 3-4
21. **Т**ы бо даѣши• / достонномъ снлоу ☩ 3-4
22. **У**постась же• / всакоуоу цѣлнши ☩ 8-9
23. **Ф**араоша[-зи] ма• / зълобы нзбавн[-лѣѧ] ☩ ?[4-5 или 12-13]?
24. **Х**еровьскоу ми• / мзисль н оумъ даждь ☩
25. [W]Ѧ ѡъст[ь]наѧ• / прѣстаѧ тронце ☩ 4-5, 8-9, 10-11
26. **П**ечаль мою / на радость прѣложн ☩ 4-5
27. **Ц**ѣломоудрьно• / да научьноу пьсати ☩
28. **Ч**юдеса твоѧ• / прѣднвънаѧ зѣло ☩ 4-5, 9-10
29. **Ш**естькрнлатъ• / снлоу [+да] възпрннмъ ☩ ?10-11
30. **Ш**ьствоуоу нзинѣ• / по слѣдоу оуцнтелю ☩ 2-3
31. **Н**менн ѣю• / н дѣлоу послѣдоуѧ ☩ 4-5, 11-12
32. [Ѣ]Ѧвъ сътворю• / евангельско слово ☩
33. **Х**валоу въздѧѧ• / трци въз бжътѣ ☩ 4-5, 6-7
34. [Ѧ]Ѧже поѣтъ / всакън въздрасътъ ☩ 3-4, 8-9
35. **Ю**нъ н старъ• / свонмъ разоумомъ ☩ 5-6
36. [Ѧ]Ѧзыкъ новъ• / хвалоу въздѧѧ прнсно ☩ 9-10
37. **О**цоу сноу / н прѣстоуоумоу дхоу ☩
38. **Ѥ**моуже ѡъстъ / н дръжава н слава ☩
39. **О**тъ в[ь]сеѧ // тварн н дъиханнѧ ☩ 4-5, 11-12
40. **В**ъ в[ь]са вѣкы• / н на вѣкы амннъ ☩

ОБЩО: 19 сигурни (59%), 5 под въпрос (?=24 (75%)?), 12 не на място (6x3-4, 2x9-10, 2x11-12)

Изводи

- ✓ Следва се византийски стихов модел до най-малки детайли
- ✓ Краесловните ерове още звучат в края на IX в. и участват в изграждането на силабичния стих
- ✓ 5+7 е предпочитано цезуриране за автора, а редките вариации 7+5 имат композиционна роля
- ✓ Вероятно има графично подражание на византийската визуална прозодичност с цел постигане на чисти ямби

The image shows the front cover of an antique manuscript. The cover is decorated with a complex, repeating pattern of interlocking circles and floral motifs in gold, blue, and red. A central rectangular area is left blank, revealing the aged, yellowish paper of the book's endpaper. The Cyrillic text 'БЛАГОДАРИЖ' is printed in a bold, black, serif font across the center of this blank area.

БЛАГОДАРИЖ